

XVII. СЕДНИЦА

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

држана 17. октобра 1921. године у Београду.

Председавао Потпредседник др. **Светислав Поповић**.

Заменивао секретара др. **Славко Шећеров**.

Присутан је господин Министар Пољопривреде и Вода, Иван Пудељ.

Присутни су референти: Др. Милац Јевремовић, др. Андрија Штампар, начелници Министарства Народнoг Здравља.

(Почетак у 10 и 1/2 часова.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Отвара 17. седницу Законодавног Одбора. Изволите чути протокол прошлога састанка.

Секретар др. **Славко Шећеров** чита записник прошлог XVI. састанка.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има ли приговора прочитаном записнику? (Нема.) Пошто приговора нема, записник се оверава. Изволите чути молбе и жалбе.

Секретар др. **Славко Шећеров** чита молбе:

а) Главни Савез државних службеника молни, да се уредба о додацима измени према поднетим предлозима, број 251 (упућено I. одеску);

б) Удружење сопственика зграда за Далмацију подноси представку за решење станбеног питања, број 263 (Упућено III. одеску);

в) Удружење Глумаца молни, да се члановима позоришта урачунају ратне године у душте, број 253 (Упућено II. одеску).

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Прелазим се на дневни ред. На дневном је реду претрес извештаја III. одека Законодавног Одбора за Министарства Социјалне Политике, Народнoг Здравља и Исхране. Приступа се прегледу Уредаба Министарства Народнoг Здравља. Реч има господин Курбеговић.

Известилац **Фехим Курбеговић**: За извештаја III. секције о уредбама Народнoг Здравља одређен је господин Већеслав Вилдер. Пошто он није могао стићи, ја сам преузео дужност извештаја. Ви сте сви добили извештај, па мислим, да га није потребно читати, него је довољно да га прелазимо ставку по ставку. Одсек предлаже, да остану у важности без измена и да се прогласе као закони следеће Уредбе: Уредба 12 списка »О лекарима специјалистима« од 29./X. 1919. год. број 18.800 »Службене Новине« бр. 140/19. Одсек предлаже, да се ова Уредба оснажи.

Ова је Уредба издана на основу члана 33. санитарског закона и одлуке Министарског Савета од 17. /IX. 1919. године и њоме се прописује ко се све може звати специјалистом и из којих грана медицине.

Ако желите да знате детаље те Уредбе, ја бих могао да је прочитам. (Гласови: Нека се прочита! — Известилац чита Уредбу о лекарима специјалистима.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Жели ли ко од господне чланова Законодавног Одбора узети реч у начелном претресу? Реч није тражио нико. Начелни претрес је завршен. Питам господу чланове Законодавног Одбора, да ли примају ову Уредбу за подлогу специјалне расправе? (Прима се.) Проглашујем, да је овај извештај примљен за подлогу специјалне расправе. Да ли има предлога за измену појединих чланова ове Уредбе? (Нема.) Предлога за измену од чл. 1. до 9. нема проглашујем, да је законски предлог о лекарима специјалистима и у специјалном претресу примљен.

Молим господина извештајца, да продужи даље.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Надаље III. одсек предлаже, да се Уредба бр. 15 списка »О снабдевању анатомских института лешевима«; »Службене Новине« бр. 58/21. оснажи. Ова уредба прописује, да се лешевни, који се налазе у болницама, а које нема ко да сахрани, морају предавати најближем анатомском институту.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Отвара се начелни претрес. Прима ли Одбор ову Уредбу за подлогу начелног претреса? (Прима.) Прима ли Одбор ову Уредбу за подлогу специјалне расправе? (Прима.) Објављујем, да је Законодавни Одбор примио ову Уредбу и као подлогу за специјалну расправу. Има ли ко од господне чланова Законодавног Одбора да учини какав предлог за измену ове Уредбе? (**Љуба Јовановић**: Молим за реч код члана 3.) Молим господина извештајца да прочита члан 3. Уредбе.

Известилац **Фехим Курбеговић** (чита):

»Члан 3.

Ако је смрт настала у којој болници или другом ком јавном заводу за предавање леша анатомском институту стараће се управник дотичне болнице или завода — иначе месна полицијска власт«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има код овога члана господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Господо, овом се Уредбом предвиђа, да ће се сви лешевни извесних категорија ставити на расположење анатомским институтима, а чланом 3. одређује се, да ће се о томе имати старати управник дотичне болнице или завода — иначе месна полицијска власт.

Господо, ја мислим, да је ово сувишне категорички речено. Ако се деси неки случај, рецимо негде у Шехчеву или Кучима, онда треба месна полицијска власт да се постара да ти лешевни дођу у анатомски институт. Међутим, како ће се то извршити? Прописаћемо или утврдићемо то законом, а неће моћи у пракси да се изврши. Стога бих предложио, да ми то некако ублажимо и да оставимо могућност, да се тако и не поступи, ако се десе такви случајеви, да се због саобраћајних прилика и већег пространства земље, а малог броја ана-

томских института, не може тачно по уредби да учини. Иначе, господо, долазимо у негодан положај да стварамо закон, који не може да се извршује.

Ја стога не бих хтео да гласам за законске одредбе, које не могу да се врше, јер се могу десити и такви случајеви, да је неко био дужан да то изврши, а да није могао извршити и да због тога буде много административних сукоба. У осталом, може бити да сам ово одредбу погрешно схватио и у томе случају молим, да ми се објасни.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Господо, из ове стилизације не види се неко императивно наређење, јер се овде у члану 3. каже: »Ако је смрт настала у којој болници или другом ком јавном заводу за предавање лешева анатомском институту, стараће се управник дотичне болнице или завода — иначе месна полицијска власт«. Дакле, видите, господо, овде је употребљена реч »стараће се«, а не каже се да се то мора тако учинити. (Референт Министарства Народног Здравља: Молим да се прочита члан 5.)

Извештач **Фехим Курбеговић** (чита):

»Члан 5.

Лешеве се предају анатомским институтима у Београду, Загребу и Љубљани.

Министар Народног Здравља прописује ближа унутрашња одређења лешева и који ће заводи снабдевати поједине институте.

Љуба Јовановић: У члану 1. јасно је казано кад наступа ова дужност болничких и полицијских власти: »Лешеве оних лица, чију сахрану родбина, наследници или покојникови другови и пријатељи неће да изврше, већ она мора да надне на државни и општински трошак, или ако покојни није тестаментом нарочито што о својој сахрани наредно — предају се анатомском институту медицинског факултета.«

Таквих случајева може бити врло много, да некога мора сама општина сахранити. Дакле, толико сам сматрао само за потребно да напоменем. Можемо то вратити секцији, на нека секција са господом референтима Министарства Народног Здравља то исправи.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Овде у члану 3. ове Уредбе не прописује се приморавање давања тих лешева него само компетенција и процедура, како ће се то предавање вршити. Ако се у чл. 5. оставља на који ће се начин ти лешеве предавати овим институтима, онда је јасно, да ће господин Министар Народног Здравља према околностима издати и инструкције, према којима ће се одредити, кад је могућност да се леш преда а кад не.

Љуба Јовановић: Ја нећу ишенирати, господо, само сматрам за дужност да Вам скренем пажњу на то.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Ја мислим, да се ово овако може да прими.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин Јован Ђонович.

Јован Ђонович: Ја мислим, господо, да не би било рђаво, да се ово боље редигује.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Ја мислим, да се може да прими овако као што је, пошто се предавање лешева институтима овде нигде императивно не налаже. Читава уредба нигде императивно не налаже то предавање лешева, него каже када настаје могућност да се ти лешеве предају институтима. И када се даје да господин Министар Народног Здравља прописује читав правилник, када ће се предавати лешеве а кад не, онда он неће тражити да се један леш шаље из Дебра у Београд.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин Јован Ђонович.

Јован Ђонович: Хоћу да кажем ово: Желео бих да се не деси, да власти схвате буквално ове одредбе и онда обуставе закопавање лешева пре него што добију наредбу или извештај. Зато је боље рећи: »ако се може«, те да власти не схватају као императиван налог, за шаљање лешева; и да се не дешавају инциденти; да се леш држи закопан све, док се не добије инструкција; да се може да пренесе или не.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Ја бих се сложио са мишљењем, да се ова ствар поврати секцији.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин Михајло Аврамовић.

Михајло Аврамовић: Ја бих предложио, да се господин референт и предлагач о овоме споразуму и предложе нову редакцију. Ово што предлаже господин Јовановић сасвим је коректно, јер је то човек који је имао дуге праксе у административном послу, па би требало водити рачуна о томе, те да се не би дешавали сукоби између једних и других.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин Љуба Трандафиловић.

Љуба Трандафиловић: Ја се слажем са мишљењем господина Јовановића у погледу тога како треба ово питање регулисати, али молим, да се не предлаже секцији, те зато примам предлог господина Аврамовића, да се ова ствар не врати секцији, него да се овде споразуме господа референт и предлагач.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Онда прекидам седницу за два минута.

(После прекида седнице.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Господо, ми смо се споразумели; да се код чл. 1. дода на крају »У колико то саобраћајна средства доуштају.«

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Господо, чули сте предлог господина извештача. Господин заступник Министра Народног Здравља пристаје на ову редакцију. Прима ли одбор ову редакцију? (Прима.) Објављујем, да је примљена. Тиме су стпали приговори код чл. 3. Питам одбор, да ли прима чл. 3. по предложеној редакцији? (Прима.) Објављујем, да је члан 3. примљен у предложеној редакцији.

Прелазимо на члан 4.

Реч има господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Господо, овде има једна штампарска погрешка и она не треба да остане неисправљена. Овде се каже: »Лешеве се предају«, а треба да стоји: »лешеве се не предају«. Јасно се види, да је ово штампарска погрешка и ја бих молио, да се то исправи. (Известилац **Фехим Курбеговић:** Код мене у тексту стоји »не«.) Ово су »Службене Новине« и у њима стоји ова штампарска погрешка, коју сам поменуо.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Прима ли Одбор, да се ово исправи? (Прима.) Објављујем, да је Одбор примио овај члан са исправком господина Љубе Јовановића.

Код даљњих чланова нема приговора. Проглашујем, да су чланови 5., 6., 7., 8. и 9. примљени по предлогу секције без измена.

Прелазимо на бр. 20 списка уредаба, решење Министарског Савета Абр. 336. од 10. новембра 1919. године. Молим, да се то решење прочита.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Решење Министарског Савета од 10. новембра 1919. године бр. 22.882 необнародовано.

Ово решење прописује »да се за лекарске услуге у болницама не сме тражити ни примати никаква награда«.

(Чита ово решење Министарског Савета од 10. новембра 1919. године бр. 22.882.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Прелазе ли на расправу о појединостима. Реч има господин Тоновић.

Јован Тоновић: Ја бих вас молио, да се оваква решења не објављују, него да им се даде законска форма. Овако је изишло из секције а из пленума не треба тако да изађе.

Затим, кад смо већ донели одредбу да лекари у болницама не могу од приватника ништа наплаћивати, онда треба да дамо и неку врсту санкције таквој одлуци. Што ће бити онда, ако се они огреши о забрану? Ја бих предложио, да ово решење добије још један члан о санкцији. Ако хоћете, тај члан сада да редигујете, редигујте га, ако не, онда уредбу вратимо секцији.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч господин референт Министарства Народног Здравља.

Референт Министарства Народног Здравља др. **Андрија Штампар:** Ове санкције су предвиђене у закону о чиновницима грађанскога реда. (**Михајло Аврамовић:** То је и пре било па ипак се свашта догађало.) Ја мислим, да не би било на одмет, да се таква санкција ипак унесе.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Ја као известилац примаам предлог господина Тоновића, да се та редакција врати секцији. (Гласови: Не секцији него овде да се редигује!) Па добро, нека се овде редигује.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Молим господина Тоновића, да састави редакцију свога предлога, да га могу ставити на гласање. (Након кратке паузе.) Изволите чути предлог господина Тоновића.

Јован Тоновић: Мој предлог би дошао као други члан. Он гласи: »Лекар, који се огреши о пропис овога закона, казниће се по одредбама закона о чиновницима грађанскога реда, у колико дело не потпада под одредбе кривичнога закона«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Пита Одбор, да ли прима члан 1. без измене? (Прима.) Објављујем, да је члан 1. примљен без измене.

Да ли прима члан други са редакцијом, коју је предложио господин посланик Јован Тоновић? (Прима.) Објављујем, да је члан 2. примљен са редакцијом господина посланика Тоновића.

Прелазимо на расправу уредбе под бројем 22 списка.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Решење Министарског Савета Абр. 336 од 20./9. 1920. године о годинама службе у апотекама. Не обнародовано.

Овим се решењем смањује број година магистарске праксе за стицање права за отварање апотеке у Далмацији од 15 на 5 година.

Поводом овога решења Одсек је нашао за сходно да предложи Одбору, да позове господина Министра Народног Здравља, да у новом пројекту закона о апотекама унесе одредбу: »да се у целој државној територији тражи за стицање права за отварање апотеке 5 годинања магистарска пракса«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Уредба није обнародована, па молим господина известиоца, да прочита решење.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Пошто је предлог за усвајање одредбе сувише опширан, ја ћу прочитати само решење Министарског Савета. (Чита ово решење.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Отвара се начелни претрес. За реч се није пријавио нико. Пита Одбор, да ли прима овај предложени законски предлог за подлогу специјалне дебате? (Прима.) Проглашујем, да је овај законски предлог примљен за подлогу специјалне дебате. Прелазе ли на специјалну дебату. Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја се, господо, слажем са свим првим делом, али пошто се не види, ко ће ценили то да је неко урадио нешто из спекулације, а не из патриотизма или хуманости или не знам из каквих других побуда, мислим, да може бити остављено доброј вољи, или по неки пут и злој вољи административне власти једно широко поље, и зато не бих био за то, да ова друга половина остане овако, поред других разлога још и зато, што је то стечено право на основу закона и према томе да се вратимо потраг и повратном силом овога новог закона да одузимамо нешто, што је било решено по праву, које је онда постављено. С тога ја мислим, да не бисмо добро урадили и молим господина Председника, да одвоји ова два решења, па да најпре решимо једно па онда друго.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Ја бих молио да господин Јовановић објасни, да ли предлаже, да се овај други став посвема избрише или да се измени.

Др. **Лаза Марковић:** Да се посвема избрише. Ја бих још хтео да кажем, да је и апотекарски посао и ако је концесиониран и ако и за њ вреде у многоме прописи трговачког закона и трговачког права, да је тај посао таке природе, да неки пут збиља човек из спекулације напусти радњу, учини му се да не може више да је води и да ће другим пословима моћи да се бави. То није никаква нечасна ствар, ако неко добије концесију па ју другоме уступи. Ту саобраћај не губи ништа. И ако се он преварио у рачуну и види да други посао не може вршити, зашто му забранити да може да се бави опет истим апотекарским послом, ако ипак има услова.

Из тих разлога, поред оних других разлога, које је навео господин Јовановић, мислим, да друга тачка треба да отпадне.

Јован Боновић: Мало је незгодно, за нас који хоћемо да разговарамо о овим стварима, што оне нису објављене и ми нисмо имали прилике, да их читамо. Ово су таква питања, да заслужују, да се о њима каже неколико речи више.

До сада у апотекарству нашем важно је систем концесија. Ја морам одмах да ударим по томе систему, по његовом корену, јер ми се не допада, чини ми се, да није целисходан и добар. Ако не бих могао често пута да браним, могу бар да разумем, систем монополисања у корист државе, али монополисати нешто у корист појединаца, то ја не разумем. Систем концесије, то је нека врста монопола. До сада су апотекари за отварање апотека добијали право, и то се право пренашило са оца на сина, на унука, од прилике као старо црногорско барјатарство. И сама струка на тај начин је патила, јер није вероватно, да ће добар апотекар моћи створити добро апотекарско потомство. Дакле није вероватно, да ће деца апотекара постати добри апотекари, чим се радња наслеђује, јер у наслеђивању има многих мана, па и то, да људи, који имају врло мало апотекарскога у себи, воде апотеке.

Дакле овај је систем и са те стране штетан. Јер, ми знамо врло добро, да претходни генерације, који се полажу да би могао неко да студира фармацију, нису толико ригорозни, ту се много гледа кроз прете, има се обзира према фамилији и дете са недовољно спреме почиње да води апотеку, и с тога је то дефицит по апотекарску струку. С тога гледишта ја не бих био за то, да се одржи тај систем концесија.

Ја сам приметно, да су лекови, нарочито по периферијама земље, толико поскупили, да их сиротиња не може да купи и ми у место да побољшамо народно здравље ми ударамо по њему. Ми знамо, каква је нужда изазвала давање концесија. Раније време није било довољно апотекара, па се хтело да се извесни људи са стране привуку, да овде отворе апотеке, да се на тај начин појача калар стручних људи у апотекарству и број апотека. Они су привлачени тиме, што су им давале концесије за отварање апотека. Али, то је време прошло, и зато мислим, да овај систем концесија не би требало и даље задржати. Ми треба да га из основа изменимо. Оваквим уредбама, међутим, не мења се ништа, и зато сам ја за то, да се при дискусији о овим уредбама води рачун о закону на основу кога се оне доносе, те да се овај систем концесија избегне, а с њиме и све штетне последице, које он за собом повлачи, па да ставимо на гледиште: да апотекарско право може добити сваки, ко има стручне спреме и који је био лиценсан време на раду у апотеци; да се апотеке могу да отварају као и сваке друге радње, дакле, да примимо систем конкуренције: да отвара апотеку ко хоће, а има нужне спреме за то, па нека онај, који је бољи туче онога који је гори. Из тога разлога ја бих био за то, да све оне уредбе, које говоре о апотекама, вратимо секцији, па нека секција из свих њих створи једну и у тој једној да се избегне овај досадашњи систем концесионарања.

Др. Лаза Марковић: Ја бих само хтео да скрећем пажњу Одбору на то: да смо ми једном приликом донели одлуку, да Законодавни Одбор

није надлежан да мења цео систем, целу подлогу једнога закона или једне уредбе, него да је ограничаван да испита само оно, што је управна власт у дотичну уредбу унела, па да процени, да ли је то добро или није и према томе одлучи: хоће ли то остати и даље у важности или не ће.

Господин Боновић и сам каже, да ова уредба не третира то главно питање, које је наравно и за нас главно питање, питање о томе принципу, по коме ћемо ми допустити отварање апотека: да ли ће оне бити предате општој конкуренцији, или ћемо се вратити систему концесија. Јау то једно питање не ћу да се упунитам, јер оно није на дневном реду, а инсам ни стручан да о њему говорим. Само хоћу да споменем једну ствар, коју је господин Боновић изгубио из вида. Код лекова не треба да буде конкуренције: сви лекови треба да буду једнако добри. Јер кад би се допустила конкуренција, онда би се јавили и такви лекови и онда би онај, који прави већу рекламу и који више производи на штету квалитета, био у бољем положају, а то би било на штету народнога здравља. Ја допуштам, да тај систем који господин Боновић предлаже, може за извесне прилике бити бољи, али за садање наше прилике, кад у трговини пије пречишћен појам о солидности и других артикала, који не тангирају директно народно здравље, не могу да видим да би он био бољи и да га ми треба да усвојимо. Као што рекох остављајући то питање на страну ја сматрам, да треба да се ограничимо само на оно, што је у Уредби предвиђено, па то да ценимо, да ли да ову Уредбу ставимо на снагу, да је укинемо или да је мењамо.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч референт господин др. Милан М. Јевремовић.

Референт начелник Министарства др. **Милан Јевремовић:** Код ове тачке 2. ове Уредбе главна је тенденција у заштити млађих магистара фармације, који још немају концесију апотекарску. Они, који имају апотеку, они су сопственици концесије и имају права продати ту апотеку. Али, ако се уведе пракса, да ту концесију апотекари могу продавати, па онда нову концесију опет тражити, онда млађи магистри не могу да дођу до нове апотеке, него ће бити осуђени да раде као млађе особље код апотекара концесионара. Да би се то спречило, једанпут дату концесију не треба изиграти против оних, који треба да стекну апотекарско право и да буду самостални апотекари и онда је елиминисано код ове друге тачке, да може један апотекар то своје право апотекарско продати и нову концесију поново да добије. Ако хоћемо то да усвојимо, онда треба да се изостави реч спекулација. А ако Одбор то неће, онда треба упућени предлог III. секцији одбацити.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч Михајло Аврамовић.

Михајло Аврамовић: Ја се надам, господо, да ће доћи једнога дана овде на решавање обиман закон о чувању народнога здравља, који је, колико је мени познато, спремило Министарство Народнога здравља. Министарство народнога здравља спремило је обиман закон, који регулише и питање о апотекама, и ја држим, кад тај закон дође на решавање, ми ћемо ући у принципијелно питање кад треба допустити оснивање нових апотека. Што се мене тиче, ја могу усвојити разлоге, које је изнео господин Боновић. Али ја бих још

даље ишао у томе, да не само треба допустити слободну утакмицу међу апотекарима, него да треба допустити и слободну утакмицу такозваних задружних апотеке, да могу и сами грађани, као што имате у свима другим земљама, оснивати задружне апотеке. Али преко свега тога ја бих нарочито желео и предложио и тражио, да се апотеке социјализују, да оне, постану једна врста државних институција, да се са народним здрављем не допусти никаква трговина. Ја ово узгред помињем, да се у неколико слажем са предлогом г. Ђоновића, али ми је главно тежиште говора у томе, да кад дође на решавање закон о чувању народнога здравља, да ћемо имати прилике да о томе разговарамо детаљно, и само у томе смислу ја сам казао, да пристајем, да говоримо о Уредби као о једном свршеном факту што се падам, да ћемо једнога дана о томе моћи да разговарамо друкчије, да цело питање поставимо на ширу социјалну основу.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч г. извештајца.

Извештајца **Фехим Курбеговић**: Кад је трећа секција решавала о овој Уредби, изразила је своју жељу овако: Поводом овога решења, III. Одсек нашао је за сходно да позове г. Министра Народнога Здравља, да се у нови закон о чувању народнога здравља унесе Уредба, да стицање права за отварање апотеке добија се само путем магистарске праксе. Ми смо имали у виду тај нови закон о чувању народнога здравља и зато се нисмо упуштали у израду једне уредбе, која би важила за целу територију наше државе. Ми смо усвојили ову одлуку, да право за кописије од 15 година магистарске праксе сведемо на 5. А кад би се упуштали да направимо један јединствен закон, то не би било zgodно, јер не знамо којим ће путем поћи Министарство Народнога Здравља, на којим ће принципима оснивати нови закон о чувању народнога здравља. Стога бих предложио, да се ова одлука Министарског Савета, која је од стране III. секције предложена Законодавном Одбору, као закон и прими с тим, да се евентуелно изостави друга тачка.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч г. Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Господо; ово је видите један случај да морам још један пут узети реч, да свратим пажњу на неке појаве.

Кад сам чуо, да је стављен на дневни ред извештај о уредбама Министарства Народнога Здравља, ја сам се постарао, да тај извештај добијем и да га прочитам. У извештају је било речи о првој тачки, за чије се примање сви слажемо, а о другој тачки није било речи, него смо је сада тек чули. Господа нису можда могла чути, да се та одредба тиче само Далмације, а да ће у целој осталој Краљевини бити слободно и даље продавати апотеке из спекулације, а једино у Далмацији неће, и то ми је некако било необично. Стога скрећем пажњу, да је тим решењем Министарског Савета одузето стечено право грађанима једним решењем, које није ни обнародовано. Ја свима вама, а специјално гг. правницима, обраћам пажњу, да се једним необнародованим решењем одузима једно позитивно стечено право грађанима, и то не право политичке него материјалне природе. Господо, ми не треба да одобравамо то, и мислим, да такав један поступак — хајде, не-

ћемо да га осуђујемо, нарочито с погледом што је то једно Министарство, које се стара о здрављу и сматрало се стално да оно може да ради без правника. Ја сам био Министар Унутрашњих Дела и шеф санитета и видео сам, да је велика празнина у раду старог санитетског одељења односно садашњег Министарства Народног Здравља, што то Министарство решава једну масу правних односа а по правилу ради без икаквог стручног знања и није никакво чудо, што су се овакве омашке десиле. Незгодно ће бити за нас, који смо позвани да штитимо сва права грађана и да се бринемо о привреди земље, ако ми тако лако узмемо и ту правну страну питања, као што је, у овом случају поступљено. II. поред свега тога и за мене и за вас је једно изненађење, ако се не би могли сложити, да ову тачку изоставимо, онда бих вас молио, да ову тачку одложимо докле се о њој не споразумемо.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч г. извештајца.

Извештајца **Фехим Курбеговић**: Ја изјављујем у име секције, да примам, да се други став изборише.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Према објашњењу, како га је дао г. Љуба Јовановић, јасно је, да ово не може овако да остане.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Код чл. 1. нема икаквог приговора? Проглашујем, да је чл. 1. примљен.

Гласаће се о чл. 2., али не треба да се гласа, пошто је г. извештајца пристао да се изостави. Пошто г. извештајца прима, да се овај чл. 2. одбаци, проглашујем, да је чл. 2. одбачен.

Питам Одбор, да ли прима резолуцију: да се позове г. Министар Народнога Здравља, да у целој држави кад буде израђиван закон о апотекама, да се у целој држави за стицање права апотекарског, трајни 5 година апотекарске праксе.

Има реч г. Јован Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ово је наша десирата. То би постало могло да изостане. Ја не знам, из каквих би смо разлога требали да доносимо неку резолуцију, у којој би казали, да г. Министар треба да води рачуна о њој? Господин Министар види и осећа наше жеље и нека му господа референти саопште, да је наша жеља, да се што пре донесе такав закон, ми смо сви за то, да се тај закон створи на једној модерној основи и то је довољно, да доносимо резолуцију, сматрам, да то није потребно.

Извештајца **Фехим Курбеговић**: Ја повлачим ову резолуцију.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Пошто је г. заступник извештајца повукао ову резолуцију, то отада да гласамо о њој. Предајемо на уредбу број 23.

Извештајца **Фехим Курбеговић** (чита): Број 23. списка уредаба — решење Министарског Савета А. бр. 2702, од 20. 9. 1920. г. — не обнародовано.

Овим се решењем мења § 82. апотекарског реда у Босни и Херцеговини и трајни се место 6. разреда гимназије или реалке 8. разреда као предходна спрема за икармацију и смањује број година приправничке праксе од три на две.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч г. др. Јован Радоњић.

Др. **Јован Радонић**: Ја бих молио за објашњење, зашто се овде смањује практична спрема од три на две године.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Ово је предложено у циљу изједначења, јер тако је у Србији и хоћемо да оно што је у разним законима код других покрајина другаче предвиђено изједначимо. Код нас се тражи испит зрелости, те се то и овде предлаже. Код нас се тражи две године праксе, те се и овде смањује пракса од три на две године. Ја сматрам, да треба ово примити као што је предложено.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Питам Законодавни Одбор, прима ли овај предложени законски предлог за подлогу специјалне расправе? (Прима.) Објављујем, да је овај законски предлог примљен у начелу. Прелазимо сад на расправу у појединостима. Питам Одбор, да ли прима предложени члан 1. и 2. овога законског предлога и у појединостима? (Прима.) Објављујем, да су примљени.

Прелазимо сад на Уредбу списка број 24.

Известилац **Фехим Курбеговић** (чита): бр. 24. списка уредбе, — решење Министарског Савета од 23. новембра 1920. г. А.Бр. 27.136. о урачунавању помоћничке ратне службе — необпародовано.

Овим се решењем урачунава у приправничку праксу време проведено у рату апотекарским помоћницима и приправницима, — пошто су били сметени да полагају редовно своје испите и на време заврше студије.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Прима ли Законодавни Одбор овај законски предлог за подлогу специјалне расправе? (Прима.) Објављујем, да је предложени законски предлог примљен за подлогу специјалне расправе. Прелазим се на расправу у појединостима. За реч се нико није пријавио. Питам Законодавни Одбор: да ли прима предложене чланове 1.—5. овако како су прочитани? (Прима.) Објављујем, да су предложени чланови примљени.

Љуба Јовановић: Хтео сам да учиним једно питање, на нисам чуо кад је г. Председник поставио питање за гласање. Ја сам разумео целу ову Уредбу тако, да се признају те године службе приправницима и магистрима фармације, који су у рату вршили апотекарску приправничку службу у војним болницама и апотекама. (Глас: Има то у тексту!) Речено је, али није јасно речено. Због тога треба у чл. 1., онде где се говори о признању година магистрима фармације, јасно и изречно рећи: да им се признаје ратна приправничка пракса. Исто тако треба рећи и у чл. 2.: »Признаће се у време магистарске праксе половина ратне помоћничке, односно половина сувишне ратне приправничке праксе до 5. априла 1920. г., односно до дана уписа на унверзитет, ако су... итд.« Дакле, треба да буде јасно, да се то односи на оне, који су у рату учествовали и вршили ту стручну дужност.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Пошто примедбе г. Љубе Јовановића у суштини покривају оно што је Законодавни Одбор хтео, ја мислим, да могу с приволом Законодавног Одбора замолити г. референта, да при коначној редакцији за треће читање припреми такав текст. (Прима се.)

Прелазимо на даљу Уредбу по реду.

Известилац **Фехим Курбеговић** (чита): Уредба број 25 списка Уредаба: Наредба о изједначењу услова за стицање апотекарског права — необпародована. Њоме се изједначају услови за стицање апотекарског права.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Молим г. Дрофеника, да прочита ову Наредбу.

Јосип Дрофеник (чита Наредбу о изједначењу услова за стицање апотекарског права. Бр. 25. списка уредаба.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Отварајем начелни претрес. За реч се није пријавио нико. Питам Одбор, да ли прима предложени законски предлог за подлогу специјалне расправе? (Прима.) Објављујем, да је овај законски предлог примљен за подлогу специјалне расправе. Прелазим се на расправу у појединостима. Реч има г. Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ја бих замолио некога, ко би боље знао, да ми објасни 1. члан, јер ја нисам сасвим добро разумео текст, а чини ми се, колико сам разумео, да би требало нешто изменити у њему.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Молим г. известивоца Министарства Народног Здравља, да да потребна обавештења.

Известилац Министарства др. **Анрија Штампар**: Ово је наредба целокупне дежелне владе за Словенију, издана 28. фебруара 1919. г. и чл. 1. гласи преведен овако: »Реални лекарни обрт престаје важити са даном кад то одреди повереник за унутрашње послове целокупне дежелне владе за Словенију у Љубљани.«

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има г. Ђоновић.

Јован Ђоновић: Ово се на пример не може у принципу да прими. Због овога сам и тражио реч, јер нисам био сигуран да сам добро разумео. Каже се, да ће ово утврђивање права доћи по наредби повереника за унутрашње послове словеначке дежелне владе.

То не може бити! На основу чега може повереник за унутрашње послове да укине једно стечено право апотекара? Према сам ја против апотекарских концесија, али ово овако речено био би један понсенс. Ту би требало да одлучује Министарство Народног Здравља, а никако Министарство за Унутрашње послове.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Преклидам седницу на пет минута, да се постигне споразум у овоме питању.

(После прекида.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Настављам седницу. Реч има господин Ђоновић.

Јован Ђоновић: Из текста овога закона може се од прилике да види, да су овакву одлуку изнекивале локалне потребе, да су те потребе на време задовољене, јер је ова наредба била законом, па је по њему све свршено што је имало да се сврши. Према томе, одржавати га у снази и даље не би имало потребе, зато ја предлажем, да се 1. члан ове наредбе стави ван снаге.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има господин Трандафиловић.

Љуба Трандафиловић: Ја бих примио предлог господина Ђоновића с тиме, да ово решење Министарског Савета, пошто је своје функције довршило, има даље да престане важити. (Глас: Само-члан 1.) Да, члан 1. само.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Реч има г. известилац.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Као известилац пристајем и ја на Ваш предлог, да члан 1. престане даље важити.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Предлог г. **Боновића** гласи овако како је прочитан први члан с тим да се дода: »Важење овога члана престаје обнародовањем овога закона«.

Прима ли Одбор ову Уредбу у специјалној расправи са предложеном наменом г. **Боновића**? (Прима.) Објављујем, да је уредба у специјалној расправи примљена.

Прелазимо на даљу уредбу бр. 27. списка уредаба, а то је наредба целокупне дежелне владе за Словенију од 29. априла 1919. год., обнародована у »Урадном Листу«, по којој се уредби повисује плата окружним лекарима за 100% свих службених доходака.

Др. **Славко Шећеров:** Како се ова уредба односи на повишицу плата, а пошто смо по досадашњој пракси све уредбе, које се тичу плата, повишица, додатака и у опште расхода и издатака, упућивали првој секцији, то предлажем Одбору, да се и ова уредба словеначка упути првој секцији на решавање.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Како видим из текста ове уредбе, изгледа да се ове плате не издају из државних благајна. Према томе, мислим, да не би било потребно да ово иде првој секцији.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. референт Министарства Народног Здравља.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић:** Господо, овде се ради о окружним лекарима у Словенији. То је исто тако као што су и општински лекари у Хрватској, Босни и Далмацији. Ти су лекари намењени код општина, које заједно са собом чине једну општу здравствену општину. Ти лекари не добивају плаће своје из државне касе него из општинских приреза оних општина, које сачињавају ту здравствену општину. Њихова је плата до слома била скромна, од свега 100 круна месечно. И пошто је та плата врло мала, то је дежелна влада у споразуму са Министарством Народног Здравља повећала од сто на 200 круна. И то је мало. То је тако једна мала фискална мера, да не би било потребно одгађати ту уредбу и враћати је понова у секцију.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. **Славко Шећеров.**

Др. **Славко Шећеров:** Ако се ова наредба упути у прву секцију, онда је сасвим природно, да се од прве секције очекује да она доведе у склад разноврсне додатке. А кад је дежелна влада као представник централне владе имала право да одређује те додатке и повећава их својим самоуправним чиновницима, а сем тога према закону о државном рачуноводству централна управа контролише издатке самоуправних јединица, по томе је сасвим природно, да ова наредба треба да иде пред прву финансијску секцију. Ја Вас молим, да примите.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. известилац.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Ја изјављујем, да у име секције прима предлог г. Шећерова.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Пошто г. известилац прима овај предлог, то објављујем, да се ова Уредба упућује првој секцији. Прелазимо на даљи претрес уредбе бр. 28. Молим г. известивоца, да прочита ову уредбу.

Известилац **Јосип Дрофеник** чита наредбу целокупне владе за Словенију од 10. 9. 1919. год. обнародовану у Урадном листу, којом се одређује оснивање фонда за потпомагање медицинара на иностраним и домаћим факултетима, потпора лекарима ради специјализирања и одбора који управља тим фондом.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. **Љуба Јовановић.**

Љуба Јовановић: Пошто се ова наредба тиче фонда потпомагања ђака на медицинском факултету, ја мислим да поступимо као и на једној од прошлих седница: када смо расправљали о уредби о потпомагању ђака на техничком факултету. Ми смо тада ту уредбу упутили другој секцији, која расправља питања пресвете, па држимо, да би најприродније било да се и ова уредба упути истој секцији.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. известилац.

Известилац **Фехим Курбеговић:** Ја прима у име секције овај предлог г. **Љубе Јовановића.**

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Пошто г. известилац прима предлог г. **Јовановића**, то се ова Уредба упућује другој секцији.

Прелазимо на расправу уредбе бр. 29. Молим г. заступника референта да је прочита.

Заступник референта **Јосип Дрофеник** чита наредбу о изванредном додатку и путним трошковима за окружне лекаре у Словенији од 30. 1. 1920. год. обнародовану у Урадном листу, — која предвиђа повећање 100—120% а за путне трошкове одређује лекарима иста права као и државним чиновницима.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч др. **Славко Шећеров.**

Др. **Славко Шећеров:** Предлажем, да се ова наредба о изванредним додацима за окружне лекаре у Словенији упути првој секцији као најделожној да претресе ово питање.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. известилац.

Известилац **Фехим Курбеговић:** У име секције изјављујем, да прима овај предлог.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Пошто г. известилац прима овај предлог, то се ова наредба упућује на расправљање првој секцији.

Прелазимо на расправљање уредбе под списком 31. Молим г. заступника референта да је прочита.

Заступник референта **Јосип Дрофеник** чита наредбу Министарства Нар. Здравља од 26. августа 1920. год. бр. 20.788. обнародовану у »Урадном Листу«, која одређује, да се особе, које нису успоблене, не могу бавити бабичком праксом и устанављује казне од 20—1000 круна или затвор до једног месеца за прекорачење ове наредбе.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Има реч г. **Радонић.**

Др. **Јован Радонић:** Ја, господо, морам узети реч приликом говора о бабичама зато, што налазим да је ова казна врло строга. Ја познајем нашу

востану Србију и ми имамо сиромашних села где немамо бабица. Ова се уредба тиче Словеначке, ја не знам, како је тамо, али знам, кад се роди дете да неко мора да присуствује порођају и зашто сада то лице, које мора да присуствује, мора да буде кажњено.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч г. Аврамовић.

Михајло Аврамовић: Ја бих желео да чујем г. референта да нам каже, да ли је допуштено да се за такав посао могу примити за бабице женске без течаја. Г. референт није затражио реч. Ја молим г. референта да да обавештење о томе. Код нас у Србији ја могу и разумети, али не могу разумети за Словенију да се и тамо апелује на врачаре.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Господо, уредба је прочитана. Реч има г. референт Министарства Нар. Здравља.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Господо, овде се ради ради прилика, које су настале у Словенији. Тамо је био један недостатак бабица и почеле су разне жене да се баве на све могуће начине бабичким послом. Услед тога настали су неповољни одношаји, јер ове жене нису разумевале посао како треба и долазило је до инфекције, до неспријатности код деце, и здравствени одсек Министарства Нар. Здравља у Љубљани напаво је за сходно, да предложи ову уредбу, јер су у толикој мери ове надрибабичарке развиле посао, да се то морало учинити. Бабичка школа у Љубљани проширена је и прилике ће настати у толико боље, јер ће бити спремијих бабица.

Михајло Аврамовић: Ја то разумем и ја то тражим, али ја устајем против другог става по коме се дозвољава и оним женама, које нису спремне за бабице, вршење тога посла.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Код нас у Словенији нема довољно бабица, а неко треба да пружи породичну прву помоћ. Прва одредба тиче се одношаја, који су настали у градовима, где има бабица са свршеним течајем. Ми смо имали случајева, да су жене у Цељу вршиле бабичке послове ма да нису биле овлашћене, зато је требало донети законски пропис, да се кажњавају жене, које обављају бабички посао без свршеног течаја.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Овде се ради ако није могуће да испитана бабица присуствује.

Референт Министарства др. **Милан Јевремовић**: Забрава 1. члана тиче се случаја где има бабица а бабичке послове врше жене, које нису за то овлашћене.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Прима ли одбор ову уредбу за подлогу специјалне расправе? (Прима.) Објављујем, да је ова уредба примљена за подлогу специјалне расправе.

Прелазимо на специјалну расправу. За реч се није нико пријавио. Објављујем, да су чланови 1.—3. примљени.

Сад би имали да пређемо на другу серију уредаба.

Реч има г. известилац.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Одсек предлаже, да се приме са предложеним изменама следеће уредбе:

Уредба бр. 6. списка »Решење Министарског Савета од 22. 8. 1919. г. бр. 1712. Служ. Новине бр. 133/10. о правилима за сталну епидемијску

комисију, при Министарству Нар. Здравља, која има задаћу да прати појаве заразних болести у земљи и на страни и предлаже све мере, потребне за сузбијање епидемије.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има г. Шећеров.

Др. **Славко Шећеров**: Ја бих молио г. референте, да ми објасне, зашто је потребна та стална епидемијска комисија при Министарству Народног Здравља. Зар Министарство Народног Здравља нема по своме циљу задаћу да прати епидемијске појаве? Зашто је онда потребно оснивање једне специјалне епидемијске комисије? Чини ми се, да је комисија створена без довољно јаке потребе, само да се задовоље извесни људи, и да се један део послова Министарства Народног Здравља пребаци на ову комисију. Молим, да ми г. референт наведе разлоге за оснивање комисије.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има г. известилац Министарства Нар. Здравља.

Референт Министарства др. **Анрија Штампар**: Разлози, ради којих су осниване те епидемијске комисије, довољно су образложени у самим правилима. У нашој Краљевини има толики број заразних болести, да сваке године код нас умире 200.000 људи. За сузбијање тих заразних болести један је од најважнијих и највећих проблема Министарства Народног Здравља. Сузбијање тих заразних болести има да врши хигијенско одељење Министарства Нар. Здравља. У том одељењу сам ја једини као начелник а имам само једног инспектора. Дакле свега смо двојица људи и питам вас господо, да ли се може такав један важни проблем преустити једном или двојици људи? Ви знате, да лекари никако не ће да иду у државну службу, јер су им плате у државној служби у толикој мери мале, да они у приватној служби много више заслужују и није чудо, да у целој администрацији нашега Министарства немамо више него 8 лекара. Према тому је и Министарски Савет решио, да се овако важан посао не преусти једном човеку. То треба да буде преуштено одлучи више људи. Та епидемијска комисија се састоји од чланова професора медицинског факултета и од чланова Министарства Војнога. Једно стручно одељење предлаже, што има да се учини и онда то има да оцени та комисија. Овакав један стручни надзор и оваква контрола треба да буде за наше прилике. Пошто једно одељење у нашем Министарству са два чиновника не може да врши такав посао, то смо се морали помоћи на тај начин да са стране добијемо људе.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја разумем, да је ова комисија потребна из многих разлога, а нарочито подвлачим, да је за правилно и успешно функционисање борбе против епидемије потребно велико стручно научно знање. То се знање не мора претпоставити административном особљу у једном Министарству, специјално код једнога или два човека. Док у једној комисији, где ће бити заступљени носници те науке и људи, који прате најновије тековине на пољу научном по својем положају и који су упознати са свим најновијим тековинама, постоји могућност да их примене, мислим, да ће то бити од велике помоћи и од великог успеха органима Министарства Народног Здравља. Наравна ствар треба та комисија да се орга-

ничи на то, да остане при својем послу, а не да се меша у администрацију. Ја сам нашао читајући ту уредбу, да је прилично одржана та граница између савета и администрације, између стручнога мишљења и вршења управне службе тако, да ју ми можемо примити као једну корисну ствар.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: У извештају је предложена III секција, да се ово решење Министарског Савета прими са изменама. Треба да знате, које смо измене предложили. (Глас: То ће се видети у дебати о појединостима.)

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: За реч се није нико пријавио, начелни је претрес завршен. Питам одбор, да ли прима ову уредбу за подлогу специјалног претреса? (Прима.) Проглашујем, да је овај предлог примљен за подлогу специјалног претреса. Прелазимо на расправу у појединостима. Реч има господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Како ово није спреmano као закон, него као правилник, који је проишао сам Министар, није чудо, да има овде сувише много детаља и бојим се, да ће доцније развитком те струке и науке бити тешкоћа услед тога, што ће неке ствари остати несавремене и мораће се мењати законодавним путем. Али је цео правилник тако написан, да ја не могу никакве измене предложити. Али сам сматрао, да треба да напоменем неке напомене, а специјално код овога члана, 7. и 8. тачке, мислим, да је сувише речено овде. У 7. тачки се каже, да ће та комисија држати седнице редовно два пута недељно. Дакле не само у Министарству Здравља држаће седнице, него и редовно два пута недељно. Иначе у тачки 8. стоји, да се у случајима веће епидемије састаје више пута недељно, ако Министар то нађе за потребно. Ја мислим, да ми ово састајање можемо изоставити.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има господин извештач Министарства Народног Здравља.

Извештач Министарства др. **Андрија Штампар**: Ја мислим, да се те измене могу примити према предлогу господина посланика Јовановића.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Реч има господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Ја пристајем на то, да тачка 7. и 8. могу изостати.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Гласаће се о члану 1. по предлогу господина Љубе Јовановића, који је примио господин извештач. Питам Одбор, да ли прима овако предложену редакцију члана 1.? (Прима.) Проглашујем, да је члан 1. примљен по предлогу господина Љубе Јовановића.

Има ли каквих приговора код члана 2.? (**Љуба Јовановић**: Има у ставу 22. штампарска погрешка, која треба да се исправи.) Прима ли Одбор члан 2.? (Прима.) Објављујем, да је члан 2. примљен.

Код чланова 3.—37. нема никаквих приговора. Прима ли Одбор те чланове? (Прима.) Проглашујем, да су чланови 3.—37. примљени. Прелазимо на члан 38.

Љуба Јовановић: Господе, да прочитам овај члан 38. (Чита члан 38. старе уредбе.) Мислим, да је ово широко речено. Ја се слажем, да може члановима епидемијске комисије, који путују по нарочитом послу, са нарочитим задатком, да у кругу тога свога задатка и свога пуномоћства може издавати такве наредбе, али изван тога свога пуномоћства и власти да даје друге наредбе, које су необавезне за органе санитеске, мислим, да не треба да буде. Дакле. Ако се господин извештач и господа референти народног здравља слажу с тим, мислим, да бисмо могли стилизовати да у кругу свога специјалног задатка и овлашћења може такве наредбе издавати.

Референт Министарства др. **Андрија Штампар**: Ја примам овакву измену.

Извештач **Фехим Курбеговић**: И ја примам овај предлог господина Јовановића, да се овај члан измени и мислим, да одмах можемо дати нову стилизацију »у кругу свога овлашћења и свога специјалног задатка може такве наредбе издавати лекарима«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Прима ли Одбор предложену редакцију? (Прима.) Објављујем, да је примљена.

Код члана 39. има реч господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Члан 39. треба да гласи овако:

»Члановима сталне епидемијске комисије одређује награду Министар Народног Здравља«. Овде се позивало на решење Министарског Савета, а ја сам хтео да ову ствар стално одредимо, па да се одмах установи компетенција и да буде јасно у самом правилнику и према томе овај члан 39. има да гласи овако: »Члановима сталне епидемијске комисије одређује награду Министар Народног Здравља«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Прима ли се овај предлог? (Прима.) Објављујем, да је примљен. Изволите чути даље.

Извештач **Фехим Курбеговић** (чита члан 40. старе уредбе.) Овај члан предлаже секција да гласи овако: »Члановима сталне епидемијске комисије рачунају се дневнице као и епидемијским лекарима.«

Љуба Јовановић: Овде има нешто што је оправдано, а нешто што није. Кад лекари иду да сузбијају епидемију имају и по старом закону краљевине Србије повећану награду. То је разумљиво, јер се господа излажу опасности и већим трошковима. Па према томе кад чланови сталне комисије иду у томе циљу и тим послом у народ, у места где је епидемија, треба и њих наградити исто тако. Али кад неко буде послан не у епидемијска места, него да види једну болницу или једну установу, где нема никакве заразе него ради административне инспекције, онда нарочитог разлога награђивања нема, јер су прилике друге. С тога мислим, да би о томе требало водити рачуна.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Кад смо овај члан стилизовали, ми смо мислили на ово путовање у оне епидемијске крајеве ради сузбијања епидемије.

Према овоме овај би став гласио овако: »Члановима сталне епидемијске комисије, кад путују у заражене крајеве, одређује награду Министар Народног Здравља«.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Овим је усвојена ова уредба и у појединостима.

Сад прелазимо на претрес уредбе под бројем 7 списка »О служби епидемијских лекара од 29./XII. 1920.« Службеце Новине» 20. Има ли ко да се пријављује за претрес у начелној дебати? (Нема.) Према овоме за подлогу специјалне дебате узима се ова уредба како је предложена.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Одсек предлаже, да се члан 1. измени и да гласи: »Ако при сузбијању епидемија лекари, који се налазе у државној служби, не буду довољни за лечење оболелих и сузбијање епидемије, Министар Народног Здравља може, на предлог сталне епидемијске комисије у подручном му Министарству одређивати и друге, па и приватне лекаре на ту службу.«

Други став тога члана остаје непромењен.

Павле Анђелић: Ја не бих имао ништа противу тога, да се и приватни лекари употребе за сузбијање заразе, али се бојим, како су код нас заострени партијски односи, да се и овде не тера партизанство, па да се приватни лекари, који се већ иначе по закону о устројству војске употребљују по два месеца на рад у војсци, употребљују и у оваквим приликама на сузбијање епидемије, те да остављају своју кућу и своју зараду, и онда кад се тај посао може да сврши и са државним лекарима. Зато бих ја предложио, да се ова ствар врати у секцију, да се тамо проучи и поправи.

Референт Министарства др. **Андрија Штампар**: Ако се добро прочита овај члан, видиће се одмах, да он почиње овако: »На предлог сталне епидемијске комисије у Министарству«. Тиме већ није овај посао не ради сам Министар него цела комисија, одузета је могућност Министру да примењује своју самовољу. Али чак кад не би и тога било, ја морам да нагласим, да кад се у земљи појави епидемија, онда је то исто као кад се и рат појави; онда се морају мобилисати сви и онда ту не може бити обзира о томе, да ли ће ко оставити кућу или своју зараду. Ту има држава да штити као што штити у време рата границе. И за тај случај мора имати лекара. Све земље имају такав закон и било би једно чудо, да ми такав закон немамо. У задњих 10 година врло ретко су слали приватни лекари у заражене крајеве, и мислим, да Министарство Народног Здравља неће то чинити ако није потребно. Задњи пут је то учињено, кад је владала колера. Кад се каже, да ће лекари бити постављени на предлог сталне комисије, то је довољна гаранција, да неће бити злоупотребе.

Што се тиче приговора господина Павла Анђелића, да ће приватни лекари бити оштећени у заради, то не стоји. Предложено је, да ће имати довољну плату, они ће имати месечно 3800 динара. Ја мислим, да је то довољна награда, кад се узме у обзир, да ми начелници Министарства имамо много мању плату.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Ја могу, госпо, на ове стварне разлоге начелника господина дра. Штампара додати ово: Кад смо ми променили редакцију првог става члана 1., ми смо мислили на разлоге, које је изнео господин Павле Анђелић. Ми смо гледали да добијемо шири круг ових лекара и зато ми смо казали: на предлог сталне епидемијске комисије одређиваће лекаре у подручју Министарства и друге па и приватне лекаре. То значи тој сталној комисији даје се шира могућ-

ност рада, да ако је потребно и са стране да набави лекаре и на тај начин ће се сузбити све злоупотребе.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Претрес је довршен. Прима ли Законодавни Одбор први члан по предлогу секције? (Прима.)

Известилац **Фехим Курбеговић**: По предлогу III. секције став II. члан 1. остаје непромењен.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Прима ли Законодавни Одбор став 2. овога члана? (Прима.) Изволите чути даље.

Известилац **Фехим Курбеговић**: Члан 2. по старој уредби гласи овако: (Чита члан 2. старе уредбе.)

Члан 2. имао би да гласи промењен по предлогу III. секције овако: »Награда епидемијских лекара је 2000 динара месечно. Ако се епидемијски лекар одреди на службу ван места свога становања, добиваће поред тога још и дневницу од 60 динара дневно уз накнаду учињеног трошка за подвозна средства по овереном рачуну од месне полицијске или општинске власти. Награду и дневницу може Министар Народног Здравља у споразуму с Министром Финансија према приликама мењати.«

Да истакнем, госпо, и у мирно доба лекари а нарочито у нашим крајевима у Босни, кад су имали да врше дужност у зараженим крајевима, добијали су изванредну награду, која се потпуно разликује од обичне награде лекарске. Један лекар, који је ишао у заражене крајеве да лечи војнике од заразе и да сузбија епидемију, добијао је између 30 и 60 круна дневно а то је било у златној валути, која је онда важила. Ако остане награда 30 динара дневно, потпуно је обезбеђен и лекар и његова обитељ, јер то је једна најтежа и најтеретнија лекарска служба. Стога предлажем, да се ова измена члана 2. у погледу лекарских дневница и месечне плате прими.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има реч господин Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Ја, госпо, мислим у колко се слажем у суштини са оним, што је казао господин известилац, да не морамо ипак усвојити ову измену код члана 2. а казаћу Вам зашто.

На крају овога члана, по предлогу секције, стоји: награде и дневнице може Министар Народног Здравља у договору са Министром Финансија према приликама и мењати. Значи, да он може те награде да спушта, а може и да повећава. Према томе, ја мислим, да не треба, — кад се у уредби самој каже, да се ово питање решава привремено, докле се не донесе нов закон о народном здрављу, — онда мислим, да не треба да мењамо ове цифре, које су у уредби биле предвиђене. Тамо је било предвиђено 10.000 дин. сталне плате и 30 динара дневница. Видите, госпо, како се цене мењају? Ова је уредба пре кратког времена била пројектована, а данас већ налази се, да је то мало према ценама намирница. Међутим, годосно, закон не треба да трчи за променама, које се у приватном животу дешавају, него законодавац треба да се стара да утврди сталне прописе и правила, по којима ће се после поступати. Зато, по мом мишљењу, можемо да оставимо овако како је било а да примимо овај додатак на крају, по коме се Министар Народног Здравља овлашћује, да у договору са Министром Финансија а могло би се казати и са Министарским Саветом, може према

приликама ово и мењати. Или можемо у опште наоставити да не говоримо колика ће да буде та награда, него према приликама овластити Министар Народног Здравља односно Министарски Савет, да ту ствар реши у границама буџета, јер паравио биће ту буџет, а биће ту и Народна Скупштина да помогне, ако буџет не би био довољан. Свакако и ранији буџет Министарства Народног Здравља предвидео је суму за сузбијање заразне болести, а према томе ће се и Министар кретати. На тај начин мислим, да ће се постићи ово што жели секција, а с друге стране да не одређујемо суме, које могу да изгледају велике, а које се могу на крају показати и мале, а треба оставити нешто и онима, који ће доћи после нас, на првом месту Народној Скупштини, да она може то буџетом одређивати.

Потпредседник др. **Светислав Поповић** : Има реч господин Аврамовић.

Михајло Аврамовић : Ја мислим код ове позиције може најмање да се говори о штедњи. Ми видимо, како вредност нашега динара све више и више пада и донета је мало негодно да човек унапред одређује и да фиксира колика ће то награда бити. 60 динара дневно то је мало и за обичнога чиновника ниже врсте, а камо ли за једнога лекара, који има опасним пословима да се бави. Стојим на гледишту, да овде има најмање места штедњи и ја бих предложио, да се у опште не помиње колика ће се награда одређивати. Кад је секција оставила, да ће се Министар Народног Здравља споразумети са Министром Финансија, онда треба наћи такву редакцију, којој ће се гарантовати, да ће се овим лекарима дати награда и дневница, кад су на служби изван свога места становања, од стране Министарства Народног Здравља у споразуму са Министром Финансија, односно целом Владом, која ће бити довољна за њихов рад, дакле, да се одреди принцип, а не сума. Данас кад за један француски франак дајете 5 динара а за швајцарски франак 13 динара, данас 2000 динара једноме лекару то није никаква плата, то је врло мала плата и он приватним радом може много више да добије. 60 динара дневно то је мало за стан и ручак, а камо ли за друге потребе. Ја сам зато, да се, дакле, остави принцип: да ће о наградама лекара решавати Министар Народног Здравља у споразуму са Министарским Саветом.

Потпредседник др. **Светислав Поповић** : Има реч господин Штампар, референт Министарства Народног Здравља.

Референт Министарства др. **Андрија Штампар** : Господо, свакако је правилно становиште, да законске наредбе не треба везивати извесним цифрама и за извесно време. Али зашто смо ми ипак ставили овде цифру, ја ћу Вам одмах изнети разлоге. То смо ми учинили због наше »брзе администрације«. Ако ми у ову редакцију ставимо, да ће се награда одређивати по споразуму Министра Финансија и Министра Народног Здравља, то би било врло негодно. Ја знам, док би се дошло до тога споразума, требало би да прође неколико месеци, а ми то не можемо и не смемо казати, јер се епидемија брзо шири. Ако би се Министри споразумевали, врло лако да би се десило случај, да господин Министар Финансија каже, да му је доста и пет стотина динара. Овом приликом хоћу да напоменем, да ми имамо лекара, који имају и сада

свега 133 круне месечне плате без икаквих додатака. То нас је руководило, да ставимо једну цифру тако, да на тај начин имамо Министра Финансија у рукама. Ако немамо то, онда смо ми стављени на милост и немилост Министра Финансија. Ово у толико пре треба ставити, што је Министарски Савет решио, да о дневницама и платама решава сам Министар Финансија. Као што рекох, ми имамо силне муке око ових општинских лекара, који имају 133 круне месечне плате и за које смо тражили од Министра Финансија да им плату повисе, али ипак и на хиљаде наших представака није помогло и они су остали и дан дана на истој плати. Стога ја молим Законодавни Одбор, да ову базу остави као нашу сигурност за те послове поред свега тога што сматрам, да не треба ово везивати са законом. Али наше су прилике такве, да морамо имати једну основицу, да се можемо борити са људима, који те ствари довољно не разуму.

Потпредседник др. **Светислав Поповић** : Има реч господин Михајло Аврамовић.

Михајло Аврамовић : Ја уважавам ове разлоге, које је изнео господин Штампар, али ако је потребно да уђе каква цифра, она треба да буде таква да одговара реалности данашњих прилика. Ја мислим, да онда не би требало ставити минималну суму, него ако не максимум, онда бар једну средњу суму, од које би један наш лекар могао да живи. Ја бих стога био зато, да се уместо суме од 2000 динара стави 3000, а дневница уместо 60 повиси на 100, јер би то било приближно стварности. Ако ви пођете од једне суме, од које не може он живети, а чекате да се споразуме Министар Народног Здравља са Министром Финансија, онда долазите на солунцију ову, коју је поменуо господин Штампар, па ће се то питање отезати месецима, а зараза ширити. Ја мислим, да у питањима народног здравља не треба никако штедети и молим, да се овај члан редигује тако, да одговара реалности садашњих прилика.

Потпредседник др. **Светислав Поповић** : Има реч господин известилац.

Известилац **Фехим Курбеговић** : Кад је господин Министар Народног Здравља ставио овај предлог, да се члан 2. ове уредбе измени и да се ове награде било месечне или у дневницама, било гледе путних трошкова измене, он је рачунао са тешкоћама, са којима има да се бори при остварењу санитарских мера. Његов буџет, господо, највише се реже и прекраћује, јер главни разлог код Министра Финансија је тај, да то Министарство Народног Здравља није продуктивно Министарство. Знајући то, они су морали да рачунају са тим и стога су хтели да имају једну обезбеђену суму за те сврхе. Међутим, то су погрешни разлози господиња Министра Финансија, јер је Министарство Народног Здравља неопходно потребна установа и ако му се овај кредит за ову сврху не одобри, пропадаће наша деца и жене од заразних болести, што је Министарство Финансија требало да увиди. То су, господо, у главноме разлози, због којих је Министарство Народног Здравља изишло са овим скромним захтевом, бојећи се да не ће проћи ако се буде више тражило. У III секцији рачунали смо с тим приликама и узели смо одмах као базу 2000 динара месечне плате и дневнице од 60 динара, јер ако би препустили да се Министар Финансија споразумева са Министром Народног

Здравља, онда морамо чекати три месеца, а епидемија не чека ни часа, већ се шири. Ја немам ништа као извештај III. секције против тога, да се те дневнице повисе и саобразе данашњим приликама.

Ја бих предложио као извештај, да се плате епидемијских лекара повисе на 3000 динара, а дневница да им буде 100 динара.

Павле Анђелић: Ја усвајам мишљење господина референта, и ја бих само био мишљења, да се не одређује стална плата, већ да им се одреди дневница. Тако је боље учинити због тога, што ће такав лекар провести на томе послу свега можда седам дана, док обиђе један крај и да потребне инструкције, па ће се онда вратити својој кући, и шта ће му онда месечна плата. Дакле, ја сам за то, да буде само дневница и то 150 динара дневно.

Референт Министарства др. **Андрија Штампар:** На разлагања господина посланика Анђелића, имам да кажем, да се ово не тиче државних ни општинских лекара, него приватних лекара, који се јављају да врше ову службу. Тим лекарима морате одредити месечну плату за вршење те службе. Да један лекар буде свега 7 дана на раду за сузбијање епидемије, то не постоји у пракси. Најмањи рок, који је за то потребан према данашњој науци, је месец дана. Ако он проведе на томе послу више или мање, то ће се обрачунавати. Наша је тенденција чак, да за епидемијске лекаре уопште не постављамо државне и општинске лекаре, јер се то показало веома незгодно. Служба епидемијског лекара толико — заноси једног човека, ако је врши како треба, да мора дати за тај посао цело своје биће и цело своје знање. Ми хоћемо да створимо један кадар епидемијских лекара, који се неће бавити приватном праксом, већ ће се целим својим бићем посветити сузбијању епидемије. Ми имамо данас лекара, који врше и тај посао, поред хиљаду других својих дужности, и зато не можемо ни да сузбијемо епидемије. Овакво једно законско овлашћење дало би нам могућности, да створимо један кадар спремих епидемијских лекара. Ми морамо осигурати те лекаре тако, да они немају никакве приватне праксе. У нашој земљи таква је ситуација, да увек имамо епидемије. Нема дана кад не владају епидемије и потребно је, да 10 до 20 лекара стално раде на томе послу. Стога је потребно, да епидемијски лекари имају један довољан материјални ослонац, да би се могли потпуно посветити сузбијању епидемије. Сузбијање епидемија, од којих умире 200.000 људи годишње, а свега годишње умре у земљи 360.000, тако је кардинално питање, да ниједно материјално средство ту не треба штедети. Међутим, нема бојазни да ћемо ми ту вршити некакво расипање, јер нам сам буџет веже руке.

Др. **Павле Чубровић:** Потпуно се слажем са господом, која сматрају, да су нам специјални лекари за сузбијање епидемија неопходно потребни. Ко није залазио мало дубље у наша села где владају епидемије и проучио наше социјалне прилике, тај апсолутно не може схватити, колика је оскудица не само епидемијских лекара, него уопште лекара у тим крајевима, и каква је штета од тога по народно здравље. Има читавих крајева, у које лекари уопште не долазе, и ако се добро не плати, нико од њих неће ни да се креће тамо. У Београду има 150 до 200 лекара. А отидите, го-

сподо, у митровачки или звечански округ, обилите, цео приштињски и битолски округ и цео Санџак, и ви нећете наћи у тим крајевима више од 10 лекара. То је због тога, што је у Београду и на другим местима боља зарада, а држава мало плаћа, па неће људи да иду. Један привремен судија има преко 3000 динара прихода, а један лекар, који треба да иде тамо, где влада епидемија и често да изложи свој живот смрти; и сувише је мало плаћен према ономе привременом судији. Кад завлада негави тифус, зар ви мислите, да ће лекар ићи тамо да изгуби главу за прве очи? Неће људи да иду и да излажу свој живот опасности, ако се за тај посао не буду добро платили. Зато би ја био за предлог господина Курбеговића, да се, ако има буџетске могућности, прими најмање 2.500—3.000 динара.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Реч имаде господин Аврамовић.

Михајло Аврамовић: Ја сам предложио, ако се већ жели овај принцип да усвоји, да се онда унесе сума, којом се може један лекар да задовољи и молим, да се усвоји мој предлог, који одређује 3.000 као плату месечну и 100 динара као дневницу. (**Фехим Курбеговић:** То сам ја предложио.) То сам ја најпре предложио.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Господин извештај примно је предлог господина Аврамовића. Молим, да се прочита коначна стилизација.

Извештај **Фехим Курбеговић:** Предлажем, да овај члан гласи овако: »Награда епидемијских лекара је 3.000 динара месечно. Ако се епидемијски лекар одреди на службу ван места свога становања, добиваће поред тога још и дневницу од 100 динара дневно уз накнаду учињеног трошка за подвозна средства по овереном рачуну од месне полицијске или општинске власти. Награду и дневницу може Министар Народног Здравља у споразуму с Министром Финансија према приликама и мењати.«

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Ја бих молио за једно разјашњење господина извештајца Министарства Народног Здравља односно награде епидемијским лекарима. Да ли се то тиче приватних лекара?

Референт Министарства др. **Андрија Штампар:** То се односи на свакога лекара, који врши ту праксу.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** Прима ли Одбор овај предлог? (Прима.) Проглашујем, да је овај предлог са овом изменом примљен.

Код члана 3. нема предлога. Проглашујем, да је примљен овај члан по предлогу секције. Реч има извештајца.

Извештај **Фехим Курбеговић:** Члан 4., према предлогу секције, гласно је овако: (Чита предлог секције.) То је била првакна редакција, а сада се члан 4. мења и гласи овако (чита): »Ако је епидемијски лекар у државној служби, онда добија као додаток разлику између своје плате до награде од 2000 динара на месец, или другу, која буде одређена.«

Сад можете одлучити, да ли и код државних лекара да усвојимо 3.000 динара. Мислим, да је природно да се и овде усвоји.

Потпредседник др. **Светислав Поповић:** За реч се није пријавио нико. Питам Одбор, да ли прима овај члан са овим додатком? (Прима.) Про-

гласијем, да је и овај члан са овим додатком при-
мљен. Реч има господин извештач.

Извештач **Фехим Курбеговић**: Члан 5. је,
овако гласио (чита члан 5.) Овај члан 5. има и
други став (чита други став).

Трећа секција предлаже, да се овај други
став члана 5. избрише.

Љуба Јовановић: Ја се слажем са предлогом,
да се изостави овај други став. Што се тиче првога
става, дозволите да учиним неколике напомене.
По овоме ставу то решење важи онда, кад лекар
иде у заражене крајеве. Али ако лекар не иде у
заражене крајеве, онда сам мишљења, да то из-
једначење у наградама и плати не треба изводити,
него да остане повећана награда само за случа-
јеве, кад лекар иде у заражене крајеве.

Референт Министарства др. **Андрија Штам-
пар**: Овај став је предложен ради оних разлога:
епидемичари и бактериолози су за право најваж-
нији инструменти за сузбијање епидемије. Они
раде редовно са инфекциозним материјама. За-
мислите себи једнога лекара бактериолога, који се
стално налази у Сарајеву, па се појаве инфекци-
озни случајеви куге у Далмацији рецимо. У томе
случају тај инфекциозни материјал шаље се
њему на преглед и он је исто тако изложен опас-
ности да страда као и лекари епидемичари, који
у те крајеве иду. Тај исти случај је, кад влада ти-
фус. Ради тога смо ми и метнули овај став и тра-
жили, да он остане у снази, пошто се бактери-
олози исто тако као и епидемичари баве чисто
епидемичким пословима. Посао једног лекара епи-
демичара може бити да је тежи од посла лекара
бактериолога за то, што се лекар епидемичар по-
креће и иде у заражене крајеве, пење се по пла-
нинама и врлетима, али је и посао лекара бакте-
риолога исто толико тежак, а бактериолог је везан
за своју науку и само за овај посао тако, да се не
може бавити приватном праксом чак и по прин-
ципима науке. Ти људи били су тако бедно пла-
ћени, да ми никако нисмо могли добити лекаре
бактериологе само због тога, па стога кад се одр-
ђује ова награда, треба и лекаре бактериологе ме-
рити истим критеријумом као и лекаре епидеми-
чаре. Један бактериолог код нас нема више од 800
динара месечне плате и ако ми њега не осигурамо
као најважнијег инструмента за сузбијање заразе,
онда не можемо тражити успехе од наше сани-
тетске политике. Стога молим, да се ово прими
како смо предложили т. ј. да ово повишење на-
граде важи и за њих, јер су ти људи и изложени
опасности исто тако као и лекари епидемичари.

Љуба Јовановић: Ја се слажем да према тим
лекарима бактериолозима треба учинити оно што
ће имати за последицу, да имамо у томе правцу
добре раднике. Али ово што се предлаже сувише
је и пребацује ту намеру, јер се може лако десити
да један бактериолог буде стално на дневници од
100 динара и кад нема посла, а то ће врло рђаво
да се гледа од стране његових колега.

Референт Министарства др. **Андрија Штам-
пар**: Господо, ја држим, да тога неће бити, јер је
предвиђено када сви лекару могу уживати ову на-
граду, т. ј. само онда када служе изван места ста-
новања. То је за лекаре епидемичаре, а један ле-
кар бактериолог мора стално да ради у свом ла-
бораторијуму.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: За
реч се није нико пријавио. Прима ли одбор чл. 5.
како је предложен? (Прима.) Објављујем, да је чл.
5. примљен по редакцији.

Код чл. 6. пријављен је говорник г. Љуба
Јовановић. (**Михајло Аврамовић**: Код других по-
зиција да уносимо штедњу, а не овде.) Има реч г.
Љуба Јовановић.

Љуба Јовановић: Не штедим ја, г. Аврамо-
вићу. Ја мислим, господо, да ово није прилика, да
се показујемо као нарочити пријатељи народнога
здравља. (**Михајло Аврамовић**: Зашто не? Увек
сам био пријатељ народног здравља.) Свима је
нами народно здравље једнако мило. Ми смо у
почетку рада у Законодавном Одбору рекли, да
нећемо да говоримо за галерију. (**Михајло Авра-
мовић**: Та је примедба излишна. Овде нема гале-
рије.)

Да видимо, господо, шта се каже у чл. 6. где
не може бити речи о штедњи и нештедњи. Овде
се предвиђа обезбеђење породица за случај смрти
епидемијских лекара. Ја се слажем с тиме. Али је
сва уредба рађена на брзу руку па се није пред-
видело неколико ствари. Није се имало на уму,
да постоји у Србији један нарочито фонд за пен-
зије чиновничких удовица и сирочади, а тај
фонд има свој закон и своја правила по којима се
приходима и издацима рукује. Нама је познато,
да чак за офицере, када погину бранећи своју
отаџбину, држава прима на себе терет за издр-
жавање њихових породица а фонд се од те дуж-
ности ослобођава. То је зато што се он сматра као
једна приватна установа. Ја Вам скрећем дакле
пажњу на то, да овај члан уредбе о томе није во-
дио рачуна. У опште овај члан не предвиђа и не
каже одакле ће се плаћати те пензије удовицама
и сирочади. То се мора казати на речи: да ће др-
жава плаћати из свога буџета или из нарочитих
извора. Ја не знам, како је регулисано питање о
пензијама удовица и сирочади по свима нашим
областима, али, колико знам, то питање није је-
днако регулисано. И зато бих био мишљења, по-
што ми се чини да има овде неколико различитих
питања, да овај члан ми вратимо у секцију, те да
га у секцији расправљају на тај начин, да ће
бити предвиђено све оно, што сам не само ја спо-
менуо, него и све оно што треба да се уради. У
осталом ако има кога — ја већ видим да се г. Је-
времски јавља за реч — који би у томе погледу
могао дати како обавештење повољно, онда је то
друга ствар. Али тек чл. 6. овакав какав је он
ствара неколико неразрешена питања.

Потпредседник др. **Светислав Поповић**: Има
реч господин извештач Министарства Народног
Здравља Јевремовић.

Извештач Министарства др. **Милан Јевре-
мовић**: Тачно је што наводи г. Љуба Јовановић, да
чл. 6. не предвиђа одакле ће се те пензије пла-
ћати, јер је уређење фондова удовица и сирочади
различно у нашим крајевима. У Србији постоји
закон о пензионом фонду, по коме тај фонд има
те пензије да исплаћује. У осталим крајевима
унеси се сваке године извесна сума у државни
буџет. Ми смо ове године унели једну позицију
или пензицију, по којој пензије удовица и си-
рочади епидемијских лекара имају се исплаћивати
из државног буџета. Такво издржавање њи-
хово неће дакле теретити фонд удовички. Зато
предлажем, да се у овај члан дода: »Издаци по